

Szkoła Podstawowa nr 184 w Łodzi
im. Ludwika Waryńskiego

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY

na rok szkolny
2019/2020

Podstawy prawne

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 996 z późn. zm.)

Art. 26 - program wychowawczo-profilaktyczny

Art. 26. 1. Szkoły oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3–5, 7 i 8, realizują program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

1) treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów, oraz

2) treści i działania o charakterze profilaktycznym dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r., poz. 1249)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018 r., poz. 214)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (art. 48 ust.1, art.54 ust. 3-4, art. 70 ust. 1).
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka.
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych.
- Konwencja o Prawach Dziecka.
- Karta Nauczyciela.
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia.

Wstęp

Fundamentem działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca społeczności szkolnej. Wychowanie to zadanie realizowane w rodzinie i w szkole, zatem szkoła powinna uwzględniać wolę rodziców. Zadaniem szkoły jest dbałość o wszechstronny rozwój ku dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej uczniów oraz wspieranie wychowawczej funkcji rodziny.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, z uwzględnieniem kierunków i form oddziaływań wychowawczych.

Diagnoza funkcjonowania szkoły

Diagnoza funkcjonowania szkoły została opracowana na podstawie strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec dzieci zagrożonych demoralizacją w placówce. Z przeprowadzonych analiz wynika, że szkoła pod względem zasobów ludzkich dysponuje dobrze wykwalifikowaną kadrą pedagogiczną, która podejmuje się ciągłego doskonalenia umiejętności z zakresu działań wychowawczych i profilaktyki. Co roku placówka nawiązuje współpracę z poradnią psychologiczno-pedagogiczną i poradniami specjalistycznymi, a także przedstawicielami instytucji dbających o bezpieczeństwo (tj. policja, dzielnicowy) i wymiarem sprawiedliwości (tj. kurator sądowy). Część nauczycieli ukończyło terapię pedagogiczną, a cała kadra posiada gotowość do wprowadzenia interwencji profilaktycznej. Ponadto, na terenie szkoły dostępni są pedagog i psycholog.

Zachowania niepożądane zdarzają się w ograniczonym zakresie. Placówka dysponuje dobrymi warunkami lokalowymi. Posiada stołówkę, świetlicę szkolną i profilaktyczną oraz bibliotekę i czytelnię. Na terenie szkoły znajduje się gabinet pielęgniarki oraz inspektora BHP. Dużym atutem placówki jest kompleks sportowy, na który składa się kilka sal gimnastycznych, pływalnia oraz boisko do gry w koszykówkę i siatkówkę. Brak ogrodzenia terenu szkoły to słaba strona placówki.

Społeczność uczniowska posiada niewielkie kompetencje w zakresie rozwiązywania konfliktów rówieśniczych w sposób pokojowy. Niektórzy uczniowie wręcz stwarzają trudności wychowawcze. W ankietach diagnostycznych uczniowie wskazują na takie problemy jak konflikty, wulgarne słownictwo, zaczepki, bójki, agresję słowną i relacyjną. U części podopiecznych zauważono znamiona uzależnienia od komputera.

Skuteczna realizacja programu wychowawczo- profilaktycznego może zostać zagrożona przez osłabiający się system wartości w społeczeństwie. Choć tylko niewielka liczba rodzin uczniów jest dysfunkcyjna i wymagająca wsparcia socjalnego, to zauważa się postępujące obniżenie jakości życia w rodzinach. Z kolei wysoka frekwencja rodziców na zebraniach klasowych i ich zaangażowanie działają na korzyść placówki i dobrze rokują w kwestii realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych szkoły. Istotną rolę w zakresie skuteczności omawianych oddziaływań odgrywa również dobra współpraca Rady Pedagogicznej i Dyrekcji z Radą Rodziców, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Specjalistyczną Poradnią Wspierania

Rozwoju i Terapii, kuratorami, MOPS, Policją, PCK, Parafią, Radą Osiedla i innymi organizacjami pozarządowymi.

Podsumowując, należy skoncentrować się na utrzymaniu i wzmocnieniu współpracy ze środowiskiem lokalnym, które może wesprzeć placówkę w działaniach zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa na terenie szkoły i zmniejszenia ryzyka wystąpienia zachowań niepożądanych. Należy także zintensyfikować działania z zakresu promocji zdrowego stylu życia, aktywnych form spędzania czasu wolnego oraz wspierać uczniów odnajdowaniu i doskonaleniu swoich talentów i pasji. Ponadto, warto skoncentrować się na rozwijaniu u uczniów umiejętności społecznych, inteligencji emocjonalnej oraz zdolności do kreatywnego myślenia.

Analiza dotychczasowych działań wychowawczo – profilaktycznych

W dotychczasowej pracy wychowawczo-profilaktycznej działania szkoły zostały poprzedzone diagnozą potrzeb uczniów i rodziców oraz diagnozą problemów występujących w społeczności lokalnej z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej,
- wyników nadzoru pedagogicznego,
- ewaluacji programu wychowawczo-profilaktycznego,
- wniosków i analiz z pracy zespołów nauczycielskich,
- obserwacji funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym,
- ankiet przeprowadzonych wśród nauczycieli, uczniów i rodziców.

Głównymi formami działań były:

- programy profilaktyczne,
- zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia ogólnego,
- zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia,
- zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne,
- zajęcia w ramach godzin wychowawczych,
- procedury udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- wytyczne do pracy Zespołów Wychowawczych,
- procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych,
- strategia działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych wobec dzieci zagrożonych demoralizacją,
- pogadanki dla rodziców,
- wdrożenie Szkolnej Interwencji Profilaktycznej,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli,
- współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, fundacjami.

Wizja szkoły

Szkoła stwarza optymalne warunki rozwoju młodego człowieka i przygotowuje do życia we współczesnym świecie. Uczeń to podmiot wychowania, samodzielna rozumna jednostka. Ze względu na podmiotowość dziecka uznajemy jego prawo do godności, autonomii, liczenia się z jego możliwościami i potrzebami.

Sylwetka absolwenta SP 184

Szkoła dąży do przygotowania uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę:

- **Dobrze funkcjonuje w otoczeniu** domu i szkoły. Traktuje naukę jako coś oczywistego, czasem nawet atrakcyjnego, nie uczy się bezkrytycznie wszystkiego.
- **Jest ciekawy świata.** Chętnie gromadzi wiadomości, korzystając z różnych źródeł. Dostrzega złożoność świata, analizując w nim zależności i związki przyczynowo-skutkowe.
- **Jest aktywny i kreatywny.** Ma określony, dość szeroki krąg zainteresowań, którym poświęca czas i które stara się rozwijać. Lubi ruch i chętnie uprawia sport. Podejmuje próby ekspresji artystycznej. Na miarę swoich możliwości śpiewa, gra, rysuje, maluje. Jest przygotowany do odbioru kultury wysokiej.
- **Jest przyjazny,** zdolny do lojalnej przyjaźni, pogodny, pozytywnie patrzy na otaczający go świat, siebie i innych.
- **Jest krytyczny.** Potrafi selekcjonować i porządkować zdobyte informacje oraz oceniać ich przydatność do określonego celu.
- **Jest odpowiedzialny.** Stara się przewidzieć skutki swoich działań i jest gotów ponieść ich konsekwencje. Cieszy się z sukcesów własnych i innych. Akceptuje porażki, ale szuka innych rozwiązań. Stara się rozwiązywać problemy. Działając w grupie poczuwa się do współodpowiedzialności.
- **Jest otwarty.** Wykorzystuje możliwości. Rozumie ograniczenia wynikające z jego wieku. Chętnie i skutecznie nawiązuje komunikację, prezentując swój punkt widzenia i rozważając poglądy innych. Wie, że istnieją różne sposoby komunikowania i uczy się korzystania z różnych technologii komunikacyjnych. Nawiązuje współpracę z innymi ludźmi. W grupie potrafi działać zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami. Potrafi planować swoje zadania. Interesuje się stawianymi przed nim zadaniami
- **Jest prawy i uczciwy.** Stosuje się do norm obowiązujących w jego otoczeniu. Rozróżnia zachowania dobre i złe. Wie, że należy postępować dobrze. W swoim postępowaniu wykazuje dobre intencje.
- **Jest rozważny.** Zna zagrożenia występujące w jego środowisku naturalnym i uwzględnia je w swoim postępowaniu. Rozumie jak korzystać z urządzeń współczesnej technologii, zna zagrożenia internetu i potrafi ich unikać. Dbą o własne i innych bezpieczeństwo psychiczne i fizyczne. Postępuje zgodnie z zasadami higieny i dbałości o zdrowie.
- **Posiada swój system wartości** oparty o wartości ponadczasowe – dobro, piękno, tolerancja.
- **Jest tolerancyjny.** Rozumie, że różnice między ludźmi są czymś normalnym i pożądanym. Stara się zrozumieć innych i dostrzec w nich coś dobrego.

- **Jest życzliwy i troskliwy.** Chętnie pomaga ludziom, zwłaszcza starszym, niepełnosprawnym, młodszym. Osiągnął umiejętność współzycia z innymi dla osiągnięcia wspólnych celów.
- **Jest zaangażowany społecznie,** chętnie włącza się lub inicjuje akcje charytatywne.
- **Jest sumienny i punktualny.** Dotrzymuje terminów. Planując swoje zajęcia szanuje swój czas i innych ludzi.
- **Sprawnie komunikuje się w języku polskim,** korzysta ze źródeł książkowych oraz multimedialnych, swobodnie wyraża swoje myśli i przeżycia w formie pisemnej i ustnej.
- **Dysponuje znacznym zasobem informacji o otaczającym go świecie** i umiejętnościami umożliwiającymi kontynuację nauki w szkole średniej.
- **Zdobył podstawowe sprawności i umiejętności** w zakresie języków obcych.
- **Czuje się spadkobiercą historii, tradycji oraz kultury** wielkiej i małej ojczyzny. Szanuje tradycje, symbole narodowe i religijne.
- **Chętnie bierze udział** w działaniach podejmowanych na terenie klasy i szkoły. Jest aktywnie związany ze środowiskiem lokalnym.
- **Jest świadomy** historycznej przynależności do wspólnoty europejskiej. Posiada wrażliwość etycznie-moralną.

Misja szkoły

- Uznajemy świat dziecka za inny, lecz nie podrzędny względem świata dorosłych. Dorosły dzieli się z dzieckiem swoim doświadczeniem, zaprasza do refleksji i wspólnych poszukiwań. Nauczyciele i uczniowie powinni kształtować w sobie postawę dialogu i przyczyniać się do tworzenia klimatu zaufania. Na tej drodze szkoła będzie wspólnotą nauczycieli i uczniów.
- Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i innych pracowników szkoły.
- Duże znaczenie przypisujemy edukacji zdrowotnej, kształtowaniu postaw społecznych i systemu wartości, propagowaniu norm i wzorów zachowań, rozwijaniu potrzeby uczestnictwa w kulturze, profilaktyce zachowań ryzykownych.
- Uznajemy, że szacunek dla tradycji, historii narodu i państwa to warunek prawidłowego funkcjonowania młodego człowieka w społeczeństwie i szansa na jego zaangażowanie w budowanie przyszłości naszej ojczyzny.
- Ważną rolę w wychowaniu przypisujemy współpracy z rodzicami, organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Cele programu

Celem realizacji szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju ku dojrzałości intelektualnej, społecznej, fizycznej i emocjonalnej oraz zapobieganie zachowaniom problemowym. Ważnymi elementami realizacji programu są:

- profilaktyka uzależnień
 - kształtowanie postaw obywatelskich i patriotycznych
 - rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych
 - kształcenie zawodowe
- Przygotowanie dziecka do aktywnego życia w rodzinie i społeczeństwie.
 - Rozwijanie postaw wzajemnego szacunku w kontaktach z innymi.
 - Kształcenie postaw tolerancji i wrażliwości na potrzeby innych.
 - Uświadomienie życiowej użyteczności edukacji szkolnej dla osiągnięcia wszechstronnego rozwoju osobowości wychowanka.
 - Przygotowanie do wyboru kierunku kształcenia i zawodu.
 - Kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów, nauczycieli i rodziców.
 - Nabywanie kompetencji społecznych takich jak komunikacja i współpraca w grupie.
 - Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne postępowanie, bezpieczeństwo i zdrowie.
 - Budowanie postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia we współpracy z rodzicami uczniów.
 - Unikanie zagrożeń związanych z przyjmowaniem substancji uzależniających.
 - Rozwijanie umiejętności świadomego i odpowiedzialnego korzystania z nowoczesnych technologii.
 - Wprowadzanie w świat wartości, norm i wzorów zachowań.
 - Rozbudzanie poczucia patriotyzmu, kultywowanie tradycji narodowych, regionalnych, szkolnych.
 - Rozbudzanie potrzeby aktywnego udziału w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego, kraju.
 - Rozwijanie i wspieranie działalności w ramach wolontariatu.

Plan działań

Edukacja zdrowotna, promocja zdrowia psychicznego i fizycznego					
Klasy	Zadania	Przewidywane efekty, uczeń:	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
I-III	<ul style="list-style-type: none"> Zapoznanie z zasadami dbałości o zdrowie własne i innych. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie. Rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku. Uświadamianie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt, roślin. 	<ul style="list-style-type: none"> dba o higienę własną, otoczenia, potrafi dostosować strój do pogody, utrzymuje w czystości ciało, ręce, rozumie wpływ właściwego odżywiania na zdrowie człowieka. zna zasady zdrowego stylu życia, rozumie wpływ substancji szkodliwych na organizm, zna sposoby spędzania wolnego czasu, rozumie konsekwencje nieodpowiedzialnego zachowania, dba o własne zdrowie, rozumie znaczenie ruchu dla utrzymania zdrowia. rozumie konieczność dbania o środowisko naturalne, segreguje odpady, ma świadomość przyczyn, skutków takiego postępowania, dba o rośliny w klasie i otoczeniu. jest świadomy istnienia zagrożeń ze strony środowiska naturalnego, wie, jak zachować się w sytuacjach zagrożeń (wichura, burza...), 	Zajęcia o zdrowym stylu odżywiania się oraz znaczeniu ruchu w życiu człowieka	Nauczyciele przyrody i wychowania fizycznego, nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	Zgodnie z harmonogramem
			Lekcje wychowawcze, rozmowy z uczniami	Wychowawcy	Cały rok szkolny
			Akcje charytatywne na rzecz zwierząt, wycieczki krajoznawcze	Nauczyciele, wychowawcy	Zgodnie z harmonogramem
			Zawody sportowe	Nauczyciele w-fu	Zgodnie z kalendarzem imprez sportowych

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna numery alarmowe. • zna sposoby radzenia sobie ze złością, • potrafi wskazać swoje mocne strony, • wie, gdzie może szukać pomocy w sytuacjach trudnych, • wyraża swoje emocje, szanując uczucia innych. 			
IV	<ul style="list-style-type: none"> • Nabycie podstawowej wiedzy na temat stresu. • Inspirowanie do myślenia o własnej motywacji do działania. • Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie. • Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się problemy oraz kiedy wybór jest 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, czym jest stres, • podaje jego przyczyny, • wie, jakie negatywne skutki może on wywołać w organizmie, • rozpoznaje sygnały pojawiającego się napięcia emocjonalnego u siebie i u innych, • zna podstawowe sposoby jego rozładowania. • potrafi wyjaśnić, czym jest motywacja, • określa czynniki wpływające na własną motywację do działania, • rozumie, jak ważne jest pozytywne nastawienie. • potrafi powiedzieć, jaki jest i jak postrzegają go inni, • buduje adekwatną samoocenę, • wymienia cenione przez siebie wartości, • dostrzega wpływ innych na jego sposób postrzegania świata. • rozumie, że w niektórych sytuacjach trzeba udać się po pomoc do innych, zwłaszcza w tych trudnych i ważnych, • wie, do kogo należy się skierować, aby 			

	<p>ważny i trudny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia. 	<p>uzyskać poradę.</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna pojęcia: zdrowie, zdrowy styl życia, • podaje przykłady czynników sprzyjających oraz zagrażających życiu, • ma świadomość wpływu stylu życia na zdrowie. 			
V	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analiza czynników, które ich demotywują. • Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. • Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, jak ważna jest motywacja do działania w życiu człowieka, • wymienia czynniki aktywizujące , • potrafi zmotywować się do osiągnięcia stawianych sobie celów, • wie, co go demotywuje, • potrafi unikać negatywnych czynników powodujących bierność. • dba o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne, • rozumie znaczenie racjonalnego odżywiania się, • potrafi przygotować zdrowy posiłek, • wie, jak ważna jest aktywność fizyczna dla utrzymania właściwego stanu zdrowia. • dostrzega skutki własnego nastawienia do siebie i innych, • rozumie, że nikt nie jest idealny, • zdaje sobie sprawę z niedoskonałości, • pracuje nad nimi, • zna sposoby zwalczania własnych wad, • akceptuje ograniczenia swoje i innych, • jest otwarty, wrażliwy, empatyczny, • potrafi uczyć się optymizmu, • wie, że porażkę należy postrzegać jako doświadczenie, a nie klęskę. 			

<p>VI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. • Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron. • Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. • Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie osobowości, • wyjaśnia znaczenie temperamentu • wymienia różne cechy osobowości, • wylicza cechy charakterystyczne dla siebie. • potrafi wymienić swoje mocne i słabe strony, • uświadamia sobie wagę zalet, • buduje pozytywny obraz siebie, • ma poczucie własnej wartości, • akceptuje siebie takim, jaki jest. • dokonuje autorefleksji na wartościach w życiu człowieka, • traktuje życie i zdrowie jako wartości nadrzędne, • dba o swoje zdrowie, • wymienia czynniki sprzyjające i zagrażające życiu i zdrowiu. • wie, jaki wpływ ma aktywność fizyczna na stan zdrowia człowieka, • dba o kondycję fizyczną, • wie, jaki zakres BMI jest prawidłowy, • potrafi wymienić choroby związane z brakiem ruchu, • potrafi aktywnie • i bezpiecznie wypoczywać. 			
<p>VII</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy praktycznej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania, decyzje. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi dokonać właściwego wyboru • z korzyścią i w zgodzie z sobą, • wykazuje inicjatywę w podejmowaniu działań prozdrowotnych, • prawidłowo analizuje aspekty problemu podczas podejmowania decyzji, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. • Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. • Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określenie osobistego potencjału. • Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania. 	<ul style="list-style-type: none"> • wykazując się odpowiedzialnością za grupę lub powierzone mu zadanie, proponuje sposób rozwiązania problemu. • potrafi dokonać hierarchizacji celów, • jest świadomy swoich potrzeb i dążeń, • potrafi odróżnić cele realne od nierealnych. • rozpoznaje stopień trudności zadania, • analizuje swoje mocne i słabe strony, • dąży do realizacji zadania, dobierając odpowiednie do niego środki. • planuje własny rozwój opierając się na swoich mocnych stronach, • stara się planować swoją karierę szkolną, • dostrzega wpływ innych osób (rodziców, nauczycieli, rówieśników) na kształtowanie swojej osobowości. • potrafi rozpoznać symptomy, • nieprawidłowego rozwoju fizycznego, • zna objawy dojrzewania, zmieniające jego ciało (rysy twarzy, sylwetka, rozwój drugo i trzeciorzędowych cech płciowych), • rozumie proces dojrzewania płciowego, • próbuje panować nad zmiennością nastrojów, • stara się kształtować prawidłową samoocenę. 			
VIII	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy uczniów nastawionej na rozwiązania – charakteryzującej się samoświadomością, wyobraźnią, 	<ul style="list-style-type: none"> • zna swoje mocne i słabe strony, • rozwija swoją wyobraźnię poprzez aktywny udział w zajęciach rozwijających myślenie abstrakcyjne, 			

	<p>kreatywnością.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych. • Rozwijanie umiejętności ustalania priorytetów, uwzględniając kryteria ważności i pilności. • Rozwijanie umiejętności oceny własnych możliwości. • Kształtowanie świadomości 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje kreatywne metody pracy w grupie, np. burza mózgów, łańcuch skojarzeń, • zna pojęcia „fantazja”, „wyobraźnia”, „marzycielstwo”. • planuje przebieg realizacji celów, • wyznacza kolejne etapy w dążeniu do osiągnięcia swoich zamierzeń, • potrafi korygować sposób realizacji w zależności od pojawiających się trudności, • zna pojęcie hierarchizacji celów, • potrafi określić termin ich realizacji, • odróżnia cele realne od nierealnych, • zna ograniczenia wynikające z niewłaściwej samooceny przy wyznaczania sobie celów. • rozumie znaczenie słowa priorytet, • rozumie kryterium ważności i pilności, • wskazuje swoje priorytety w życiu, • umie podejmować decyzje mające na celu uszeregowanie zadań według kryteriów ważności i pilności. • jest świadomy swoich możliwości i ograniczeń, • podejmuje działania na miarę swoich możliwości, • planuje karierę szkolną w oparciu o swoje mocne strony, • podejmuje próby ograniczenia swoich słabych stron dokonuje samooceny. • aktywnie uczestniczy w zajęciach 			
--	---	---	--	--	--

	dotyczącej wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne.	wychowania fizycznego, <ul style="list-style-type: none"> • podejmuje próby udziału w dodatkowych zajęciach sportowych, • rozumie pozytywny wpływ ruchu na zdrowie psychiczne człowieka, rozumie powiedzenie „w zdrowym ciele zdrowy duch”. 			
--	--	---	--	--	--

Kształtowanie postaw społecznych

Klasy	Zadania	Przewidywane efekty, uczeń:	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
I-III	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności skutecznej komunikacji. • Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów w grupie. • Wdrażanie do przestrzegania obowiązujących reguł. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi słuchać innych, • wyciąga wnioski w oparciu o własne doświadczenia i obserwacje, • wyraża własne zdanie, szanując innych, • argumentuje swój pogląd. • współtworzy zasady zachowania się w grupie, • dokonuje oceny zachowania swojego i innych i wyciąga wnioski, • wie, do kogo może zwrócić się w sprawach konfliktowych, • podejmuje próby rozwiązywania sporów koleżeńskich, • korzysta z pomocy negocjatora. • zna zasady zachowania się w szkole, • zna obowiązki i prawa dziecka, • bierze udział w ustalaniu zasad zachowania w klasie i je respektuje, • rozumie konsekwencje nieprzestrzegania norm wspólnie ustalonych. 	Lekcje wychowawcze, informacje zwrotne od nauczycieli, rozmowy z uczniami	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog szkolny	Cały rok szkolny
			Zajęcia integracyjne, obserwacja uczniów	Wychowawcy, psycholog, nauczyciele	Wrzesień, październik, wg potrzeb
			Warsztaty psychoedukacyjne	Psycholog	Cały rok szkolny
			Działalność charytatywna	Pedagog szkolny	Zgodnie z ofertą zewnętrzną
			Zabawy, rajdy oraz uroczystości szkolne i klasowe	Nauczyciele odpowiedzialni za uroczystości, wychowawcy	Wg harmonogramu
			Wybory do samorządu uczniowskiego, wybory samorządów klasowych, bieżąca kontrola ich działalności	Opiekunowie samorządu szkolnego, wychowawcy klas	Cały rok szkolny

<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie prawidłowego rozwoju emocjonalnego i społecznego. • Wdrażanie do bezinteresownego pomagania innym. 	<ul style="list-style-type: none"> • ma poczucie przynależności do klasy, • zna pojęcie patriotyzmu, tworzy i uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, państwa. • bierze udział w akcjach charytatywnych na terenie klasy i szkoły, • dostrzega potrzeby innych, • pomaga osobom, które potrzebują pomocy. 			
<p>IV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania. • Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb. • Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi. • Kształtowanie postawy szacunku i 	<ul style="list-style-type: none"> • określa podstawowe pojęcia dotyczące komunikacji, • odróżnia proste przekazy werbalne i niewerbalne, • rozpoznaje w tonie głosu nastrój rozmówcy, • potrafi wymienić czynniki i zachowania ułatwiające porozumiewanie się, • buduje pozytywne komunikaty. • rozumie, na czym polega asertywność, • podaje jej przykłady, • zdaje sobie sprawę z korzyści płynących z tego typu zachowań, • podejmuje próby zastosowania asertywności w codziennych sytuacjach. • rozumie, że każdy w jakimś momencie życia potrzebuje pomocy, • wczuwa się w stany emocjonalne i sytuacje innych ludzi, • czuje odpowiedzialność za siebie i innych, • zdaje sobie sprawę z tego, że trzeba być wrażliwym na potrzeby innych. • rozumie, że należy z szacunkiem 			

	<p>zrozumienia wobec innych osób.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. • Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej. 	<p>i zrozumieniem podchodzić do innych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady takich zachowań, • przewycięża uprzedzenia, • unika nietolerancyjnych zachowań. <ul style="list-style-type: none"> • umie powiązać swoje zachowania z emocjami, • rozumie, jak ważną rolę w głębszych relacjach odgrywa zaufanie, • potrafi podać różnice w znaczeniu słów: ktoś znany z widzenia, znajomy, kolega, przyjaciel, • wymienia czynniki, które mają wpływ na budowanie głębszych relacji. <ul style="list-style-type: none"> • ma poczucie przynależności do społeczności szkolnej, • zna swoje prawa i obowiązki, • rozumie, że każdy członek tej społeczności ma wpływ na budowanie atmosfery w szkole, • podaje przykłady pozytywnych i negatywnych zachowań uczniów względem siebie, • docenia ogromny wpływ zaangażowania członków społeczności szkolnej na sposób funkcjonowania placówki. 			
V	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, że warunkiem efektywnej współpracy jest umiejętność rozumienia innych, • potrafi pracować w zespole, • stosuje skuteczne formy komunikacji, • konstruktywnie udziela informacji zwrotnej, • potrafi słuchać aktywnie, • potrafi być empatyczny, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). • Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, klub, drużyna, wspólnota). • Kształtowanie otwartości na doświadczenia innych ludzi, ich sposoby rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy klimat bezpieczeństwa i zaufania do otaczających go osób, • dostrzega potrzeby drugiego człowieka. • rozumie pojęcia: wolontariusz, wolontariat, • potrafi określić, jaki powinien być wolontariusz, • wie, co należy do jego obowiązków, • określa sposoby pomagania innym, • potrafi zareagować na „wołanie” o pomoc, • angażuje się w pomoc koleżeńską. • potrafi zdefiniować pojęcie grupy, wspólnoty, • ma poczucie przynależności do różnych grup, • potrafi podporządkować się normom w nich obowiązującym, • umie wskazać czynniki wzmacniające i niszczące współpracę w zespole, • dostrzega swoje miejsce w grupie, • podejmuje aktywność na rzecz zespołu, • ma poczucie odpowiedzialności za innych, • chętnie angażuje się w prace różnych zespołów klasowych, szkolnych i pozaszkolnych. • zdaje sobie sprawę, że ludzie mają różne doświadczenia, • uznaje prawo innych do swoich sposobów rozwiązywania problemów, • rozumie, że warto uczyć się na cudzych błędach, • chętnie słucha o doświadczeniach o innych, 			
--	---	---	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów. 	<ul style="list-style-type: none"> • jest otwarty i tolerancyjny. • rozumie siebie i innych, • wyjaśnia pojęcie autorytet, • wymienia cechy osoby, która może być uznana za autorytet, • umie powiedzieć, na kim wzoruje się, kogo ceni, • odróżnia autorytet od idola. 			
VI	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. • Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). • Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażanie własnych opinii, przekonań i poglądów. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, jak ważna jest atmosfera panująca w grupie, • potrafi skutecznie komunikować się w zespole, • stosuje zasady pracy w grupie, • wykonuje przydzielone zadania, • czuje się odpowiedzialny za wynik pracy grupy. • jest otwarty na problemy i potrzeby innych, • włącza się w pomoc koleżeńską, • wie, jakie zagrożenia wiążą się z przyjmowaniem postawy egoistycznej, • rozumie idee akcji charytatywnych, • wspiera takie przedsięwzięcia, • wie, czym są organizacje pożytku publicznego. • skutecznie i we właściwy sposób broni swoich praw, • szanuje prawa innych, • broni własnych poglądów i przekonań, • potrafi argumentować, • uczestniczy w dyskusji, • formułuje jasne komunikaty, • rozumie, że każdy ma prawo do swojego 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie świadomości ról i wartości rodziny w życiu człowieka. • Rozwijanie samorządności. 	<p>zdania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie rodziny w życiu człowieka, • wymienia obowiązki poszczególnych członków rodziny, • rozumie, że człowiek pełni w życiu wiele ról (np. przyjaciela, brata, ucznia) • charakteryzuje je, wymienia wynikające z tego obowiązki, • potrafi funkcjonować w określonych rolach społecznych. • wie, co to jest samorząd, • wymienia przykłady samorządów, • zna pojęcie samorządu terytorialnego, • wymienia pozytywne aspekty jego funkcjonowania, • wie, że gmina to podstawowa jednostka terytorialna, • łączy pojęcie samorządności z funkcjonowaniem demokracji, • omawia rolę samorządu uczniowskiego w szkole. 			
VII	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcje z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obu stron. 	<ul style="list-style-type: none"> • konstruuje komunikat JA-TY, • wykorzystując go w codziennej komunikacji z innymi, • wykorzystuje wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej do prawidłowego efektywnego budowania relacji z innymi ludźmi w oparciu o szacunek, akceptację, zrozumienie i dążenie do porozumienia (asertywność, empatia, aktywne słuchanie). 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności. • Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat). 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzega wpływ osób z najbliższego otoczenia (rodzice, nauczyciele, rówieśnicy) i potrafi go prawidłowo ocenić, • rozwija swoje zainteresowania i pasje, • potrafi je przenieść na szkolną przestrzeń, • poszukuje alternatywnych rozwiązań problemów i zadań, • szuka inspiracji dla swoich potrzeb duchowych poprzez uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych (teatry, muzea, filmy) oraz czytelnictwo. • inicjuje akcje charytatywne na terenie klasy i szkoły, • bierze w nich czynny udział, • potrafi współdziałać w grupie, • umie współpracować z osobą, której pomaga, • wie jak reagować w kontakcie z osobą niepełnosprawną – jest empatyczny i pomocny, • rozwija umiejętność planowania i realizacji zadań. 			
VIII	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności poszukiwania takich rozwiązań, które stwarzają korzyści dla obydwu stron. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie "kompromis" i potrafi podać jego przykłady, • umie wypracować kompromis w sytuacjach codziennych, • stara się być empatyczny, • rozumie potrzeby innych, • potrafi artykułować swoje potrzeby, • jest kreatywny i twórczy w rozwiązywaniu problemów, • poszukuje alternatywnych rozwiązań, • umie zastosować wiedzę z zakresu komunikacji interpersonalnej (komunikat JA 			

	<ul style="list-style-type: none"> Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenianie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji. Rozwijanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa. 	<p>– TY, aktywne słuchanie).</p> <ul style="list-style-type: none"> zna zasady obowiązujące w pracy grupowej, dostrzega pozytywne aspekty działania zespołowego, toleruje i docenia różnice zdań, szanuje wiedzę i doświadczenie innych członków grupy, jest aktywny pracując w zespole, rozumie ważność pracy zespołowej. rozumie znaczenie pojęcia rozwój psychiczny, fizyczny, intelektualny, zna swoje mocne strony i dąży do ich rozwoju, stara się być bardziej przydatny jako członek rodziny, podejmując się nowych zadań, bierze aktywny udział w życiu rodziny, potrafi swoje możliwości i zainteresowania przenieść na działanie w samorządzie uczniowskim i kołach zainteresowań na terenie szkoły, potrafi pozytywnie zaprezentować się na forum klasy i szkoły. 			
--	--	---	--	--	--

Kultura – wartości, normy i wzory zachowań

Klasy	Zadania	Przewidywane efekty, uczniów:	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
I-III	<ul style="list-style-type: none"> Poszukiwanie korzeni, kształcenie świadomości własnego pochodzenia. 	<ul style="list-style-type: none"> zna legendy, baśnie i tradycję lokalną, rozumie konieczność kultywowania tradycji, uczestniczy w wycieczkach turystyczno-krajoznawczych i tematycznych współdecyduje o życiu w klasie i jest 	Diagnozy wstępne klas, obserwacje podczas bieżącej pracy	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok szkolny
			Lekcje przedmiotowe i wychowawcze	Wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego, historii,	Cały rok szkolny,

<ul style="list-style-type: none"> • Kształcenie umiejętności spędzania wolnego czasu • Rozbudzanie postawy patriotyzmu. • Wdrażanie do czynnego udziału w życiu kulturalnym. • Przygotowanie do poznania i rozwijania własnych zainteresowań. • Kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla każdego człowieka, 	<p>odpowiedzialny za powierzone mu zadania,</p> <ul style="list-style-type: none"> • kształtuje postawę obywatelską. 		edukacji wczesnoszkolnej	wg kalendarza
	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi dokonać właściwego wyboru sposobu spędzania wolnego czasu, • przygotowuje i bierze udział w imprezach pozalekcyjnych, • uczestniczy w rajdach pieszych, • bierze udział w wyjściach do kin teatrów i muzeów, • potrafi rozmawiać na temat obejrzanych spektakli. 	Zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań	Nauczyciele kół zainteresowań	Cały rok szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> • zna symbole narodowe i je szanuje, • rozpoznaje i śpiewa hymn Polski, • kultywuje tradycje narodowe i regionalne. 	Konkursy szkolne i pozaszkolne	Nauczyciele, wychowawcy	Cały rok szkolny
	<ul style="list-style-type: none"> • na tradycje kultywowane w rodzinie, • świadomie uczestniczy w uroczystościach szkolnych i klasowych, • bierze udział w przedstawieniach teatralnych, • uczestniczy w wycieczkach do muzeum, teatru, kina, • zna zasady zachowania w miejscach publicznych. 	Wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta, uroczystości klasowe i szkolne, wycieczki	Wychowawcy, nauczyciele	Cały rok szkolny, wg harmonogramu uroczystości szkolnych i klasowych oraz zgodnie z planem wycieczek
	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jak ciekawie spędzić wolny czas, • organizuje zabawy, • uczestniczy w zajęciach dodatkowych, • wykonuje zadania dodatkowe. 	Obchody świąt narodowych	Nauczyciele odpowiedzialni wg harmonogramu	Według kalendarza
<ul style="list-style-type: none"> • szanuje każdego człowieka, • szanuje zwyczaje, tradycje różnych grup 				

	<p>niezależnie od narodowości, religii, statusu materialnego, wyglądu czy stanu zdrowia.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła. 	<p>społecznych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomaga słabszym. • mówi prawdę, • potrafi przegrywać i przyznać się do błędu, • określa co jest dobre, a co złe, • zna pojęcie długu i konieczność spłacenia go, • pomaga słabszym, • potrafi się dzielić. 			
IV	<ul style="list-style-type: none"> • Docenienie roli zainteresowań w życiu człowieka. • Uwrażliwienie na kwestie moralne, np. mówienia prawdy, sprawiedliwego traktowania. • Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcia: hobby, hobbista, kolekcjoner, • umie określić, jaki wpływ mają zainteresowania na życie człowieka, • wie, jak pożytecznie spędzić wolny czas • zna różne formy aktywnego i bezpiecznego wypoczynku. • rozumie pojęcie wartość, • nazywa wartości życiowe i wyjaśnia ich znaczenie w życiu człowieka, • rozumie różnice między prawdą a kłamstwem, sprawiedliwością a niesprawiedliwością, • ocenia zagrożenia wynikające z niewłaściwego wyboru wartości, • kieruje się w życiu wartościami. • rozumie, że uczymy się przez całe życie, • podaje motywy uczenia się, • wskazuje negatywne skutki lekceważącego podejścia do procesu uczenia się, • rozumie, co można osiągnąć dzięki nauce, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze. • Rozbudzanie poczucia patriotyzmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • poznaje podstawowe techniki efektywnego uczenia się, • wie, że postawa ma wpływ na zapamiętywanie. • podaje przykłady uczestnictwa w kulturze, • rozumie funkcję sztuki, • dostrzega walory kultury regionu i kraju, • przejawia zainteresowanie uczestnictwem w życiu kulturalnym, • rozwija własną aktywność twórczą. • zna i szanuje symbole narodowe, • kultywuje tradycje regionalne i państwowe, • zna legendy o powstaniu państwa polskiego, • bierze udział w szkolnych uroczystościach z okazji świąt państwowych. 			
V	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. • Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. 	<ul style="list-style-type: none"> • posiada orientację w zakresie własnych zainteresowań i umiejętności, • potrafi opowiedzieć w sposób ciekawy o swoim hobby, • rozumie, czym jest nuda i w jaki sposób niszczy rozwój człowieka, • dostrzega wartość marzeń, • rozumie potrzebę samorozwoju. • zna swoje prawa w różnych strukturach społecznych, np. domu rodzinnym, szkole, • dostrzega ogromną rolę prawa dla społeczności szkolnej, • rozumie, że trzeba przestrzegać obowiązujących regulaminów, • potrafi dostrzec najważniejsze wartości 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. • Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca. • Kształcenie postaw patriotycznych. 	<p>w życiu człowieka,</p> <ul style="list-style-type: none"> • nie ulega złym wpływom, • szanuje poglądy innych, • w sposób świadomy wybiera autorytety, • rozumie potrzebę poznawania siebie w celu własnego rozwoju. <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega potrzebę wyrażania emocji, • umie określić rodzaje uczuć, wskazać pozytywne i negatywne spośród nich, • wie, że emocje mają wpływ na rozwój psychiki człowieka, • rozumie swoje stany emocjonalne, • potrafi prawidłowo nazywać i wyrażać swoje uczucia, • panuje nad swoimi emocjami. <ul style="list-style-type: none"> • zna zasady savoir - vivre'u, • zachowuje się adekwatnie do sytuacji i miejsca, w którym się znajduje, • rozumie konieczność przestrzegania przyjętych form grzecznościowych, • buduje pozytywny obraz własnej osoby. <ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie wolności, • wymienia cechy patrioty, • zna sylwetki polskich patriotów i ich zasługi, • okazuje szacunek tym, którzy walczyli za Polskę, • rozumie, że bycie Polakiem zobowiązuje do godnego reprezentowania kraju, • kultywuje tradycje regionalne i państwowe, • bierze udział w szkolnych uroczystościach z okazji świąt państwowych. 			
--	--	--	--	--	--

VI	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. • Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie. • Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają. • Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie autonomia, • dąży do samodzielności, • podejmuje decyzje, • rozwija swoje zainteresowania, • zna zalety i wady dzieciństwa i dorosłości, • wie, czym się przejawia dorosłość, • przytacza przykłady negatywnych sposobów manifestowania dorosłości. • posiada umiejętność krytycznego myślenia, • weryfikuje treści przekazywane przez media, • rozumie pojęcie manipulacja, • dostrzega manipulacje w różnych środkach przekazu, • wie, że media mają wpływ na sposób myślenia ludzi, • weryfikuje zachowania rówieśników, • naśladuje tylko pozytywne wzorce osobowe. • analizuje postawy, wartości, normy społeczne i przekonania innych, • wymienia czynniki, które na nie wpływają, • buduje własny schemat wartości, • zachowuje normy społeczne, • potrafi właściwie ocenić postawy ludzi w określonych sytuacjach, • powiela tylko właściwe zachowania, • szanuje przekonania innych. • docenia wartość kultury w życiu człowieka, • zna i kultywuje tradycje narodowe, • szanuje dorobek narodowy, • jest patriotą, • zna największe osiągnięcia polskiej kultury. 			
----	--	--	--	--	--

<p>VII</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego. • Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. • Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność, wytrwałość. • Umacnianie więzi ze społecznością 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaplanować swoje działania, • potrafi współpracować z innymi, • jest asertywny, • stara się rozwijać swoje zainteresowania i pasje, • potrafi wyznaczać sobie ważne dla siebie cele, • aktywnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych, • poznaje miejsca tradycji i kultury narodowej w najbliższym środowisku. • stara wyznaczać sobie cele życiowe i edukacyjne, • dąży do ich realizacji, • rozwija swoje zainteresowania, wynikające z procesu edukacyjnego, • zna różne techniki uczenia się i zapamiętywania, • dociera do różnych źródeł informacji, • dąży do udziału w przeglądach, konkursach, olimpiadach przedmiotowych w przypadku. • stara się budować swój system wartości w oparciu o wartości ponadczasowe – dobro, piękno, tolerancja, • w kontaktach z innymi jest prawdomówny, • podczas realizacji powierzonych mu zadań wykazuje się odpowiedzialnością i rzetelnością, • prawidłowo ocenia swoje postępowanie, • potrafi ponieść konsekwencje w przypadku niedotrzymania umowy lub danego słowa. • potrafi współdziałać z innymi w czasie pracy i 			
-------------------	---	--	--	--	--

	<p>lokalną.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie świadomości istnienia potrzeby przynależności do społeczności szkolnej i narodowej. 	<p>wypoczynku,</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wymienić instytucje i stowarzyszenia działające w najbliższej okolicy, • inicjuje działania dążące do zacieśniania współpracy ze społecznością lokalną, • jest otwarty na pomysły i propozycje innych, • kontroluje i ocenia swoją pracę oraz zachowanie. <ul style="list-style-type: none"> • stara się wykorzystywać swoje mocne strony w kontaktach z innymi, • chce i potrafi prezentować się na forum klasy i szkoły poprzez udział w akademiach, uroczystościach, • jest współodpowiedzialny za społeczność klasową i szkolną, • ma świadomość przynależności do społeczności klasowej, szkolnej, lokalnej i narodowej, • potrafi zróżnicować znaczenie słów „patriotyzm” i „nacjonalizm”, • rozumie, jakie niebezpieczeństwa niosą za sobą zachowania nacjonalistyczne. 			
VIII	<ul style="list-style-type: none"> • Popularyzowanie wiedzy o różnicach kulturowych oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie znaczenie pojęć „tolerancja”, „nacjonalizm”, „ksenofobia”, „kosmopolityzm”, • jest wrażliwy na przejawy nietolerancji, • ma wiedzę na temat różnic kulturowych, • gdy jest ku temu okazja potrafi nawiązać kontakt z osobą innej narodowości, wykorzystując nabytą wiedzę nt. kultury i zwyczajów jej narodu, • jest świadomy swojej tożsamości narodowej, • szanuje tradycję i kulturę swojego narodu 			

	<ul style="list-style-type: none"> Popularyzowanie wiedzy i rozwijanie świadomości nt. zasad humanitaryzmu. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej poprzez podejmowanie działań na rzecz lokalnej społeczności. 	<p>przy jednoczesnym poszanowaniu odrębności innych narodów.</p> <ul style="list-style-type: none"> potrafi sformułować definicję humanitaryzmu, wie, w jakich aktach prawnych jest umocowana zasada humanitaryzmu, jest świadomy jej znaczenia we współczesnym świecie, stara się w relacjach międzyludzkich unikać przemocy fizycznej i psychicznej, wykazuje empatię i zrozumienie dla innych, jest tolerancyjny, zna ideę akcji humanitarnych podejmowanych przez różne stowarzyszenia. podejmuje działania na rzecz współpracy ze społecznością lokalną, zna strukturę i działanie instytucji oraz organizacji w najbliższej okolicy, konsekwentnie i odpowiedzialnie realizuje podjęte przez siebie zobowiązania. 			
--	---	---	--	--	--

Bezpieczeństwo- profilaktyka zachowań ryzykownych

Klasy	Zadania	Przewidywane efekty, uczniów:	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Termin realizacji
I-III	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa ucznia w szkole. 	<ul style="list-style-type: none"> wie, jak należy zachowywać się w czasie lekcji i przerwy, rozumie, że ustalenie norm w grupie jest konieczne, zna zasady bezpiecznej zabawy, podporządkowuje się normom i zasadom 	Diagnoza czynników chroniących i czynników ryzyka	Wychowawcy, psycholog, pedagog szkolny	Wrzesień
			Akcje związane z bezpieczeństwem i aktywnością ruchową,	Nauczyciele	Cały rok szkolny

<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności samodzielnego, codziennego dbania o własne bezpieczeństwo. • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń i właściwego zachowania się w sytuacjach niebezpiecznych. • Eliminowanie agresji z życia szkoły. 	<p>wspólnie wcześniej ustalonym,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, do kogo należy się zwrócić w razie problemu lub niebezpieczeństwa, • zna regulamin postępowania na wycieczce szkolnej. • rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza z Internetu, • przestrzega zasad dotyczących korzystania z efektów pracy innych osób i związanych z bezpieczeństwem w Internecie, • potrafi odmawiać. • zna podstawowe zasady ruchu drogowego, • potrafi zachować się kulturalnie i bezpiecznie w środkach komunikacji miejskiej, • bezpiecznie i rozsądnie korzysta z narzędzi i urządzeń technicznych, • posiada ograniczone zaufanie w korzystaniu z Internetu. • posługuje się numerami telefonów alarmowych, • formułuje komunikat wezwania o pomoc: policji, pogotowia ratunkowego, straży pożarnej. • wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji zagrożenia. • dba o kulturę słowa, • dba o kulturę słowa, • jest tolerancyjny, 	profilaktyka p. poż.		
		Lekcje informatyki, lekcje wychowawcze, rozmowy z uczniami	Nauczyciele informatyki, wychowawcy klas	Cały rok szkolny, zgodnie z harmonogramem lub wg potrzeb
		Warsztaty psychoedukacyjne	Psycholog	Cały rok szkolny
		Rekomendowane programy profilaktyczne i promocji zdrowia psychicznego	Psycholog, pedagog szkolny	Zgodnie z harmonogramem lub wg potrzeb
		Współpraca z policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną oraz innymi organizacjami	Pedagog szkolny, psycholog, wychowawcy	Cały rok szkolny

		<ul style="list-style-type: none"> • zna zasady rozwiązywania konfliktów w sposób pokojowy, • korzysta z mediacji rówieśniczych, • wie, u kogo szukać pomocy. 			
IV	<ul style="list-style-type: none"> • Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów. • Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję. • Uświadamianie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozróżnić dobre i złe zachowania ludzkie, • próbuje zrozumieć przyczyny własnych zachowań, • dostrzega przyczyny złości i agresji, • wymienia skutki takich zachowań, • rozumie potrzebę pozytywnego nastawienia do innych, • zna sposoby radzenia sobie z problemami bez użycia przemocy. • zna zasady kulturalnej dyskusji, • docenia rolę aktywnego słuchania, • przyjmuje postawę otwartości na poglądy innych, • chętnie podejmuje dyskusję na różne tematy. • ma świadomość zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych, • wie, że praca przy komputerze męczy wzrok, nadwyręża kręgosłup, ogranicza kontakty społeczne, • ma świadomość niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów i podawania swego adresu, • dba o swoje bezpieczeństwo w sieci, 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych. • Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi. 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakich informacji nie powinien podawać, • jest świadomy zagrożeń wynikających z rozmowy z nieznanymi, • potrafi wycofać się z niebezpiecznej rozmowy. • rozumie znaczenia słów: uzależnienie, nałóg, • wymienia podstawowe środki uzależniające, • dostrzega zgubne dla zdrowia fizycznego i psychicznego skutki uzależnień i nałogów, • rozumie potrzebę troski o własne zdrowie. • podaje przykłady bezpiecznych i niebezpiecznych zachowań wynikających z relacji z innymi, • dba o swoje bezpieczeństwo, • potrafi być asertywny, • wie, do kogo się zwrócić w przypadku zagrożeń płynących z relacji z innymi. 			
V	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – postawy negocjacji i mediacji. • Rozwijanie umiejętności 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jak należy się zachować w sytuacji konfliktowej, • definiuje pojęcia: negocjacje, mediacje, • wymienia fazy negocjacji, • wie, jak zachować się podczas mediacji, zna jej przebieg, • wymienia różnice między mediacją a negocjacją, • prowadzi dyskusje, • dba o kulturę słowa, • akceptuje sposób myślenia innych, • potrafi argumentować. • analizuje przyczyny własnego postępowania, 			

	<p>identyfikowania przyczyn własnego postępowania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. • Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia plusy i minusy określonych wyborów, • wie, które czynniki są najważniejsze w przypadku podejmowania przez niego decyzji, • świadomie dokonuje wyborów, • rozumie potrzebę poznawania samego siebie w celu rozwoju własnych umiejętności i pozytywnych uczuć. • dokonuje samooceny, • wie, że akceptacja samego siebie jest potrzebna do prawidłowego rozwoju człowieka, • rozumie, że nastawienie ma wpływ na osiągnięte cele, • obserwuje i weryfikuje zachowania innych, • nie przyjmuje negatywnych wzorców osobowych, • naśladuje właściwe postawy, • pod wpływem autorytetów podejmuje stosowne działania. • ma świadomość zależności między przyczyną a skutkiem, • wyjaśnia, co to znaczy być odpowiedzialnym, • czuje się odpowiedzialny za powierzone zadanie, grupę, • wymienia konsekwencje zachowań ryzykownych w kontekście jednostki i ogólnospołecznym, • odróżnia czyny społecznie aprobowane od nieaprobowanych, • angażuje się w prawidłowe i zdrowe 			
--	--	---	--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależnienia od komputera i Internetu. 	<p>zachowania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia termin Internet, • dostrzega szanse i zagrożenia, jakie niesie ze sobą Internet, • zna funkcje Internetu, • wymienia symptomy uzależnienia od komputera i Internetu, • korzysta bezpiecznie z Internetu. 			
VI	<ul style="list-style-type: none"> • Dostarczenie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. • Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienia w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. • Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że jeśli nie radzimy sobie z problemami, należy szukać pomocy u innych, • postrzega rodzinę jako główne źródło wsparcia, • zna instytucje udzielające pomocy osobom w trudnej sytuacji, • określa specyfikę ich działania, • wie, na czym polega praca psychologa i pedagoga szkolnego. • ma świadomość, że nie jest sam ze swoimi problemami, • jest wyrozumiały i empatyczny wobec innych, • wie, gdzie szukać pomocy w sytuacji problemowej, • rozumie, że rzetelna wiedza jest sposobem na zredukowanie lęków, • nie kieruje się stereotypami, przesądami, • zna sposoby radzenia sobie z własnymi lękami. • rozumie znaczenie uczuć w życiu człowieka, • odróżnia te przykre od pozytywnych, • zna i stosuje konstruktywne sposoby 			

	<p>emocjami oraz zachowaniami agresywnymi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznanych w sieci. 	<p>radzenia sobie z emocjami,</p> <ul style="list-style-type: none"> • panuje nad swoimi uczuciami, • wie, jak rozładować przykre emocje i napięcia, • dostrzega przyczyny swojej i cudzej agresji, • zna i stosuje sposoby radzenia sobie z agresją. <ul style="list-style-type: none"> • rozumie, że ma prawo do prywatności, • szanuje prywatność innych, • podaje przykłady naruszenia czyjejs prywatności, • wie, jakie dane osobowe należy chronić i komu ich nie podawać, • zna zagrożenia wynikające z udostępniania danych osobowych, zwłaszcza przez Internet, • ma ograniczone zaufanie do osób poznanych w sieci. 			
VII	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie. • Dostarczanie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna swoje mocne strony, • dba o samorozwój, • potrafi być asertywny, • potrafi jasno wyrazić swoje oczekiwania, • bierze aktywny udział w życiu klasy, kierując się demokratycznymi zasadami, • rozwija świadomość odpowiedzialności za podjęte decyzje. <ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe słownictwo z zakresu kodeksu rodzinnego (nieletni, małoletni, adwokat, prokurator, sędzia, kodeks rodzinny, kodeks karny), • zna procedury postępowania w przypadku łamania prawa przez osoby nieletnie, • posiada wiedzę z podstawowych przepisów 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym. • Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków. • Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielanie odpowiedzi na pytania: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe? 	<p>prawa dotyczących postępowania w sprawach nieletnich.</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi asertywnie odmawiać, • potrafi budować więzi z kolegą/koleżanką oparte na wzajemnym zaufaniu i przyjaźni, • zna zagrożenia płynące z wczesnego i nieodpowiedzialnego podjęcia współżycia seksualnego, • rozumie różnicę między związkiem ludzi opartym na fizyczności a związkiem duchowym. • stara się być empatyczny i wrażliwy na krzywdę innych, • zna zasady pierwszej pomocy, • potrafi zastosować w praktyce procedury postępowania w sytuacjach kryzysowych. • zna swoje mocne strony, • dba o samorozwój, • potrafi wyznaczać ważne dla siebie cele w oparciu o wyznawane wartości, • widzi potrzebę samokontroli własnych zachowań, • potrafi określić swoje miejsce w rodzinie, szkole, świecie. 			
VIII	<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie wiedzy nt. prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi asertywnie odmawiać, • rozwija swoje zainteresowania i pasje, • potrafi kreatywnie i pozytywnie spędzać czas wolny, • zna negatywne skutki wszelkiego rodzaju uzależnień (zdrowotne, moralne, psychiczne, społeczne, prawne), 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów. • Rozwijanie umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy. • Utrwalenie umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu. 	<ul style="list-style-type: none"> • zna podstawowe przepisy prawne mówiące o karaniu za posiadanie lub rozprowadzanie substancji zakazanych. • podejmuje próby rozwiązywania konfliktów w sposób pokojowy • zna zasady mediacji rówieśniczej i negocjacji, • potrafi zastosować je w praktyce. • podejmuje decyzje nie pod wpływem emocji, tylko na podstawie rzetelnej wiedzy, • dokonuje weryfikacji pozyskiwanych informacji, • dostrzega manipulacje w życiu codziennym i nie ulega jej wpływom, • wie, gdzie i w jaki sposób szukać sprawdzonej wiedzy, • korzysta ze zweryfikowanych źródeł wiedzy. • podejmuje się zadań na miarę swoich możliwości, • odpowiedzialnie i rzetelnie dąży do ich realizacji, • potrafi ocenić pozytywne i negatywne konsekwencje podejmowanych działań dla siebie i innych, • wie jak radzić sobie z sukcesem lub porażką, • w razie niepowodzenia potrafi znaleźć alternatywne rozwiązanie problemu, • jest pozytywnie nastawiony do podejmowania nowych działań. 			
--	---	---	--	--	--

Sposoby ewaluacji

Ewaluacja programu wychowawczo-profilaktycznego polega na gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

- obserwację zachowań uczniów
- analizę dokumentacji
- przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli
- rozmowy z rodzicami
- wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego. Raport z ewaluacji przedstawiony zostanie Dyrekcji Szkoły i nauczycielom oraz Radzie Rodziców.

Procedury i strategie reagowania w trudnych sytuacjach

- Procedury postępowania nauczycieli i metody współpracy szkoły z policją w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży demoralizacją.
- Procedura udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Strategia postępowania wychowawcy lub nauczyciela wobec ucznia sprawiającego problemy wychowawcze, dydaktyczne, eksperymentującego ze środkami psychoaktywnymi.
- Strategia postępowania wychowawcy lub nauczyciela wobec ucznia prawdopodobnie dotkniętego przemocą domową.

Załączniki:

- Plany pracy wychowawczo-profilaktycznej klas.
- Roczny harmonogram imprez i uroczystości szkolnych.
- Roczny harmonogram konkursów wewnątrzszkolnych.
- Roczny plan pracy samorządu uczniowskiego.
- Propozycje programów profilaktycznych dla uczniów, pogadanek dla rodziców i rad szkoleniowych dla nauczycieli.

